

ข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย

สายสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์ โทร. 283-5016-7 โทรสาร 280-1591

ฉบับที่ 51/2543

เรื่อง การนำรายการชำระเงินระหว่างธนาคารมาโอนผ่านระบบบาทเนตแทนการใช้เช็ค

ธุรกรรมการชำระเงินระหว่างธนาคารที่สำคัญได้แก่ การกู้ยืมเงินระหว่างธนาคารการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การโอนเงินเพื่อบัญชีเงินบาทของสถาบันการเงินต่างประเทศ (Non – Resident Baht Account) และการซื้อขายพันธบัตรและตราสารหนี้ ซึ่งธุรกรรมทั้ง 4 ประเภท มีมูลค่าสูงคิดเป็นร้อยละ 85 ของมูลค่าธุรกรรมรวมของการหักบัญชีระหว่างธนาคาร (ECS) ที่ผ่านมาการชำระเงินระหว่างธนาคารนิยมใช้วิธีการชำระกันด้วยเช็ค ทำให้มีความเสี่ยงสูงในระบบ การชำระเงิน โดยเฉพาะหากธนาคารที่เสียดุลการหักบัญชีจำนวนเงินสูง ไม่สามารถชำระยอดการขาดดุลการหักบัญชีในวันนั้นได้ (Settlement Risk)

เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในระบบการชำระเงินของประเทศ และยกระดับให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลของ Bank for International Settlements (BIS) ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีนโยบายให้นำธุรกรรมที่เป็นการชำระเงินระหว่างธนาคารมาโอนชำระผ่านระบบบาทเนตแทนการใช้เช็คและเพื่อให้รายการดำเนินการได้สำเร็จอย่างคล่องตัว ธปท. ได้พิจารณาให้มีเงินเสริมสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday Liquidity Facility) โดยไม่คิดค่าธรรมเนียม เพื่อเพิ่มรายการสำเร็จของการโอนเงินในระบบบาทเนต ทั้งนี้ จากการพิจารณาร่วมกันระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และสมาคมธนาคารต่างชาติ ได้ตกลงกำหนดเวลาเริ่มนำรายการที่กล่าวมาโอนชำระผ่านระบบบาทเนตตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม 2543 เป็นต้นไป โดยระบบอำนวยความสะดวกให้มีการควารายการ โอนเงินไว้เมื่อยังมีเงินในบัญชีไม่พอให้หัก และมีระบบ Gridlock Resolution ช่วยให้การสำเร็จได้แบบ continuous netting และลดภาระการใช้สภาพคล่องทางการเงินอีกส่วนหนึ่งด้วย

ผลการดำเนินงานในช่วงหนึ่งเดือนแรกที่ผ่านมาจากกล่าวได้ว่าเป็นไปด้วยความราบรื่นพอควร เนื่องจากธนาคารสมาชิกส่วนใหญ่ได้นำฝากพันธบัตรเพื่อขอใช้เงินสภาพคล่องระหว่างวันอย่างพอเพียงในระดับ 54,000 ล้านบาท ทำให้สัดส่วนมูลค่าการทำรายการสำเร็จ (executed) ระหว่างวันอยู่ในระดับที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตามมีบางธนาคารที่ดำรงพันธบัตรเพื่อ ILF น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้มีรายการค้างคิวจนถึงสิ้นวันซึ่ง ธปท. ได้ติดตามเร่งรัดให้ดำรงพันธบัตรเพิ่มขึ้นในระดับที่เหมาะสมแล้ว

จากการนำรายการธุรกรรมระหว่างธนาคารดังกล่าวมาชำระ โอนผ่านระบบบาทเน็ต มูลค่าเช็คเรียกเก็บในระบบ ECของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลลดลงจากช่วงก่อนการดำเนินการถึงร้อยละ 80.7 เหลือเพียงเฉลี่ยวันละ 62,771 ล้านบาท ส่วนปริมาณเช็คเรียกเก็บยังทรงตัวเฉลี่ยวันละกว่า 2 แสนฉบับไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม ในขณะที่เดียวกันปริมาณรายการในระบบบาทเน็ตเพิ่มขึ้น 1.2 เท่า เป็นเฉลี่ยวันละ 2,664 รายการ และมูลค่าเพิ่มขึ้น 9.6 เท่า เป็นเฉลี่ยวันละ 280,042ล้านบาท สำหรับมูลค่าการใช้ ILF ธนาคารสมาชิกได้ดำรงพันธบัตรเพื่อขอใช้ ILF เป็นวงเงินจัดสรรคิดเป็นร้อยละ 19.2 ของมูลค่าการโอนเงินผ่านบาทเนตรวม สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับมูลค่าการใช้ ILF สูงสุดอยู่ระหว่างเวลา 10.00 – 11.00 น. เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารสมาชิกยังไม่สามารถใช้อยอดดุลการหักบัญชีเช็คของวันทำการก่อนหน้านี้ได้จนกว่าจะผ่านชำระครบรอบเช็คคืนในเวลาประมาณ 11.00 น. ของวันทำการถัดไป โดยมูลค่าการใช้สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 55.2 ของวงเงินจัดสรร และร้อยละ 7.1 ของมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบบาทเนตรวม

จึงเรียนมาเพื่อทราบ โดยทั่วกัน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

19 เมษายน 2543